

Ελληνική Παραδοσιακή Λαϊκή Ιατρική

Αρχέγονη Κρητική Λαϊκή Μαγική Θεραπευτική

MARIA ΛΙΟΥΔΑΚΗ

Η λαϊκή ιατρική έχει αναγνωρισμένη αξία ως εκδοχή του λαϊκού πολιτισμού. Δεν στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα (υπόθεση-πείραμα-απόδειξη) ,αλλά βασική πηγή και παρακαταθήκη της είναι η λαϊκή παράδοση.

Η λαϊκή ιατρική έχει τις ρίζες της στην ανάγκη των ανθρώπων για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που αυτή δεν ήταν δεδομένη όπως είναι σήμερα. Ο πρωτόγονος άνθρωπος εκλάμβανε τις αρρώστιες σαν φαινόμενα μεταφυσικά και χρειαζόταν μεταφυσικά μέσα για τη θεραπεία. Για την ίαση ασθενειών χρησιμοποιούσαν τη μαγική και τη χειρουργική ιατρική με θεραπευτικές επωδές. Όπως δηλώνει η αρχική έννοια της λέξης, επωδή ή επαοιδή προέρχεται από τη λέξη γοητεία ,είναι ο λόγος που άδεται, τραγουδιέται ή ψάλλεται αλλά και η ονομασία γητειές, που χρησιμοποιείται σε αρκετές περιοχές για να δηλώνει τα ξόρκια και το θέμα είναι η αντιμετώπιση πάσας νόσου ”.

Για την ίαση ασθενειών χρησιμοποιούνται τρόποι που αφορούν και τρεις πρωταγωνίστριες στο θέμα της αντιμετώπισης των προβλημάτων υγείας : τη μαγεία, την θρησκεία και τη φυσιοκρατική πρακτική.

Βάσει των παραπάνω ,αυτοί που φρόντιζαν για την αποκατάσταση της υγείας των ανθρώπων ήταν εμπειρικοί θεραπευτές που ασκούσαν τη λαϊκή βοτανοθεραπεία, ορθοπεδική και μαιευτική (μάγοι-μάγισσες , ιερείς , μοναχοί).

Η ασθένεια προέρχεται από υπερφυσική δύναμη που διατίθεται εχθρικά προς τον άνθρωπο. Οι αρμόδιοι συνδυάζουν ενίοτε τη μαγεία ή τις προσεχές τους με πρακτικές συμβουλές , συνήθως ενδεδυμένες με κάποια θρησκευτικότητα και όσο και αν οι ιερείς προσπάθησαν να πατάξουν τη μαγεία οι ίδιοι δεν μπόρεσαν να απαλλάξουν το δικό τους λόγο από την έκκληση υπερφυσικών δυνάμεων.

Όλες αυτές οι πρώτες πρακτικές δοκιμές ή θεραπείες συνεχίζονται και σήμερα στις λαϊκές κοινωνίες , παράλληλα με την ανάπτυξη της ιατρικής επιστήμης . Στη παράπλευρη θέση της αρχαίας μαγείας είχε εισχωρήσει η χριστιανική θεραπευτική, με τη θρησκευτική βοήθεια των αγιωτικών και θεϊκών πνευμάτων με προσευχές.

Η παράδοση άγραφη και προφορική, διατηρήθηκε από γενιά σε γενιά μαζί με τα ήθη τα έθιμα και τα λαϊκά γνωμικά.

Από τα πανάρχαια χρόνια η λαϊκή ιατρική είναι συνδεδεμένη με τη θρησκεία. Στο τόπο μας η θεραπεία αγιάτρευτων περιστατικών ήταν συνδεδεμένη με την πίστη από την εποχή του Ασκληπιού. Ο ασθενής που περίμενε ότι ο συγκεκριμένος Άγιος θα τον βοηθήσει να θεραπευτεί, είναι μια εικόνα που συναντάμε στην Ελληνική επικράτεια.

Τα μοναστήρια, σαν απομονωμένα κοινόβια είχαν τους δικούς τους θεραπευτές όπως ήταν οι ιερείς στα Αρχαία Ασκληπιεία. Οι Βικογιατροί της Ηπείρου μαθήτευσαν σε ιατροσόφους όπως ο ιατρός και ιερέας .

Πύρρος (17αι..)

Ας δούμε την ιστορία με γεγονότα...

Οι Αρχαίοι είχαν τον ίδιο τρόπο θεραπείας . Ο Μωυσής πχ (εβόησε προς το Κύριο λέγοντας. Δέομαι θεέ μου ιάτρευσον αυτήν) ο Πυθαγόρας ``ρυθμοίς και μέλεσι και επωδαίς κατεκήλει τα ψυχικά των εταίρων πάθη και τα σωματικά ``

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν στην ευεργετική επίδραση των επωδών, αν θυμηθούμε τον Όμηρο που αναφέρει στην Οδύσσεια του (τ.457-458) πως οι γιατροί του Αυτόλυκου δέσανε με τέχνη τη λαβωματιά του θείου και αψεγάδιαστου Οδυσσέα και σταμάτησαν με επωδό το μαύρο αίμα της πληγής του.

Στα Ομηρικά χρόνια οι επωδές χρησιμοποιούνται επίσης παράλληλα με τις φυσικές ιατροχειρουργικές μεθόδους. Στην Οδύσσεια, στην περιγραφή της σκηνής του τραυματισμού του Οδυσσέα κατά τη διάρκεια κυνηγίου αγριόχοιρου, οι σύντροφοί του, γιοι του Αυτόλυκου, εκτός από την επίδεση του τραύματος χρησιμοποιούν και επωδή για το σταμάτημα της αιμορραγίας:

*...ωτειλήν δ'Οδυσσέος αμύμωνος
αντιθέοιο δήσαν επισταμένως,
επαιοδή δ'αίμα κελαινόν έσχεθον
(τ ,456)*

Έκ κατά μετάφραση,

*...του δέσανε με τέχνη το λάβωμα, σταμάτησαν με γήτεμα
το μαύρο το αίμα.....*

Συχνά οι επωδές δεν χρησιμοποιούνται μόνες τους, αλλά σε συνδυασμό με τις φυσικές ιατρικές μεθόδους. Φαίνεται ότι ο Ασκληπιός, πριν τη θεοποίησή του, μ'αυτό τον τρόπο θεράπευε. Τουλάχιστον αυτό υποστηρίζει ο Πίνδαρος στην Τρίτη προς Πυθιονίκη ωδή του: Αυτούς που υπέφεραν από φυσικούς πόνους ή εκείνους που είχαν πληγωθεί με τον «γκρίζο χαλκό», τα ακόντια, στα μέλη τους, ή με πέτρα

που τους έριξαν από μακριά, ή εκείνους που είχαν το σώμα τους ταλαιπωρημένο από την καλοκαιρινή ζέστη ή από τα κρύα του χειμώνα, τους ανακούφιζε άλλους παρηγορώντας τους με απαλές επωδές, άλλους δίνοντας τους καταπραϋντικές ουσίες ή περιδένοντάς τους με επιδέσμους ή θεραπεύοντάς τους με το νυστέρι:

Φυσικά, όταν οι επιστημονικές γνώσεις είναι περιορισμένες και η εμπειρία είναι μικρή, ίσως το ψάλλισμο ή το μουρμούρισμα μιας επωδής να είναι ο,τι καλύτερο μπορεί να γίνει εκείνη την ώρα. Ίσως η υποστήριξη του αρρώστου, η αίσθησή του ότι δεν αφήνεται μόνος και αβοήθητος, ίσως το υποβλητικό κλίμα και τα συχνά μυστηριώδη και ακατάληπτα λόγια της επωδής, η δύναμη της υποβολής και η κινητοποίηση της αυθυποβολής, μπορούν να παίξουν κάποιο ρόλο. Γι' αυτό όχι μόνο οι αυτόκλητοι θεράποντες και οι εμπειρικοί θεραπευτές, αλλά ακόμα και μεγάλοι φιλόσοφοι, όπως ο μαθηματικός, γιατρός, δάσκαλος και μύστης Πυθαγόρας χρησιμοποιεί επωδές: «ρυθμίοιστε και μέλεσι και επωδαίς κατακήλει τα ψυχικά των εταίρων λάθη και τα σωματικά».

Οι ομοιότητες ανάμεσα στην Ελληνική αρχαιότητα και τη λαϊκή παράδοση δεν περιορίζονται στις αντιλήψεις και τις γνώσεις, στα θεραπευτικά μέσα και στις χρησιμοποιούμενες μεθόδους. Δεν είναι μόνο η λογική που λειτουργεί κατά τρόπο ανάλογο, αλλά και το παράλογο και το εξωλογικό στοιχείο. Πάντα ο άνθρωπος στρεφόταν στο παράλογο, όταν με το λογικό δεν μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες του και πάντα στρεφόταν στο υπερφυσικό, όταν το φυσικό δεν του επαρκούσε ή δεν το γνώριζε. Γιατί πολύ συχνά μπορούσε να εκλαμβάνει ως υπερφυσικό το φυσικό που αγνοούσε, ή να προσωποποιεί και να ερμηνεύει αυθαίρετα, ώστε να το κατανοεί, το υπερφυσικό που με τον τρόπο αυτό φυσικοποιούσε.

Στα πλαίσια αυτής της μελέτης είχαμε την ευκαιρία να δούμε ότι και αυτών των μαγικών μεθόδων η παρουσία στα ιατροσόφια αποτελεί μία εκπληκτική επιβίωση αρχαίας αντίληψης, που έχει αλλάξει μόνο κατά σκοπιμότητα (λ.χ. η αλλαγή του θρησκευματος από την ειδωλολατρία στον χριστιανισμό) ή από μη κατανόηση και γλωσσική φθορά.

Σε μαγική επωδή, τον 1^ο ή 2^ο μ.Χ αιώνα που βρέθηκε χαραγμένη σε μεταλλική επιφάνεια* που χρησίμευε ως περίαπτο (lamella) κατά της ημικρανίας, οι ειδικοί επιγραφολόγοι διαβάζουν:

Προς ημίκρανον: *Ανταύρα εξήλθαν εκ της θαλάσσης, ανεβόησεν ως έλαφος, ανέκραξεν ως βούς. Υπαντά αυτή Άρτεμις Εφεσία. Αντάυρα που υπάγεις; Εις το ημικράνιον κλπ.*

Τα χρόνια του εκχριστιανισμού η Άρτεμις Εφεσία αντικαθίσταται στις μαγικοθρησκευτικές επικλήσεις από τον ίδιο τον Ιησού Χριστό. Τροποποιήσεις της πιο πάνω επωδής έχουν βρεθεί σε διάφορους παπύρους και έχουν δημοσιευθεί από πολλούς ερευνητές. Ενδιαφέρουσα είναι και η παραλλαγή που βρίσκεται σε κώδικα της μονής Σινά και αποδίδεται στον Άγιο Γρηγόριο τον Σιναίτη, στην οποία γίνεται επίκληση του «πρωταρχαγγέλου» Μιχαήλ. Παραλλαγές των νεωτέρων χρόνων έχουν καταγραφεί μέχρι και 1967 (στην Κύπρο). Τέτοιοι εξορκισμοί έχουν διασωθεί πλήθος από τους λαογράφους μας από όλη την Ελλάδα και αναφέρονται στο σταμάτημα της αιμορραγίας, στην απομάκρυνση επιδημιών κλπ.

Η αρχαία χρήση των επωδών φαίνεται και από τα εξής κείμενα..

Ο Ασκληπιός, μυθικός ή υπαρκτός γιατρός που αργότερα θεοποιήθηκε, χρησιμοποιούσε τις επωδές παράλληλα και συμπληρωματικά προς τα φυσικά μέσα θεραπείας (βότανα, χειροπρακτικές ή χειρουργικές τεχνικές κλπ.)

Συχνά οι επωδές δεν χρησιμοποιούνται μόνες τους, αλλά σε συνδυασμό με τις φυσικές ιατρικές μεθόδους. Φαίνεται ότι ο Ασκληπιός, πριν τη θεοποίησή του, μ' αυτό τον τρόπο θεράπευε. Τουλάχιστον αυτό υποστηρίζει ο Πίνδαρος στην Τρίτη προς Πυθιονίκη ωδή του: Αυτούς που υπέφεραν από φυσικούς πόνους ή εκείνους που είχαν πληγωθεί με τον «γκρίζο χαλκό», τα ακόντια, στα μέλη τους, ή με πέτρα που τους έριξαν από μακριά, ή εκείνους που είχαν το σώμα τους ταλαιπωρημένο από την καλοκαιρινή ζέστη ή από τα κρύα του χειμώνα, τους ανακούφιζε άλλους παρηγορώντας τους με απαλές επωδές, άλλους δίνοντας τους καταπραϋντικές ουσίες ή περιδένοντάς τους με επιδέσμους ή θεραπεύοντάς τους με το νυστέρι.

Ιπποκράτης: γίνεται ίασης αυτομάτως

Ξενοφών : “Απομνημον. 2,6,10 κ.σ « ποίαις επωδαίς ή λόγοις..... ”»

Αλέξανδρος ο Τράλλιανος που θεωρείται ένας πλέον άριστος των ιατρών μετά τον Ιπποκράτη και τον Γαληνό, θεωρεί ότι πρέπει να βοηθιέται ο εκάστοτε ασθενής {πάση μηχανή} ακόμη και μέσω επωδών ({ καλόν γαρ νικάν και πάση μηχανή βοηθείν, έτι δε και θειότατος Γαληνός μηδέν νομίσας είναι τας επωδάς ,εκ του πολλού χρόνου και της μακράς πείρας εύρε μεγάλως δύνασθαι ταύτας ,άκουσον ουν αυτού λέγοντος εν η περί της καθ’Ομηρον ιατρικής εξέθετο πραγματείας ,έχει δε ούτως :ένιοι γουν οίονται τοις των γραών μύθοις εοικέναι τας επωδάς ώσπερ καγώ μέχρι πολλού ,τω χρόνω δε υπό των εναργώς φαινομένων επείσθη είναι δύναμις εν αυταίς}}

Αίσχηλος: “«Προμ» «θούς επαοιδαισιν θέλξει » στ.174

Πλάτωνας: Πολ.364 “αγύρται δε και μάντες επί πλουσίων θύραις ιόντες πείθουσιν ως έστι παρά σφίσι δύναμις εκ θεών ποριλομένη , θυσίαις τε και επωδαίς...κατά τον πνδάρου ο Χείρων δίδαξε τις επωδές στον Ασκληπίο. Και ο Βιτσέτζος Κορνάρος έγραψε αργότερα στον Ερωτόκριτο «Μάγοις επωδαίς πάσα Θεσσαλός κόρη/ψεύδη σελήνης αιθέρος καταβιβάτις»

Φυσικά, όταν οι επιστημονικές γνώσεις είναι περιορισμένες και η εμπειρία είναι μικρή, ίσως το ψάλλισμο ή το μουρμούρισμα μιας επωδής να είναι ότι καλύτερο μπορεί να γίνει εκείνη την ώρα. Ίσως η υποστήριξη του αρρώστου, η αίσθησή του ότι δεν αφήνεται μόνος και αβοήθητος, ίσως το υποβλητικό κλίμα και τα συχνά μυστηριώδη και ακατάληπτα λόγια της επωδής, η δύναμη της υποβολής και η κινητοποίηση της αυθυποβολής, μπορούν να παίξουν κάποιο ρόλο. Γι’ αυτό όχι μόνο οι αυτόκλητοι θεράποντες και οι εμπειρικοί θεραπευτές, αλλά ακόμα και

μεγάλοι φιλόσοφοι, όπως ο μαθηματικός, γιατρός, δάσκαλος και μύστης Πυθαγόρας χρησιμοποιεί επωδές: «ρυθμοίστε και μέλεσι και επωδαίς κατακλήλει τα ψυχικά των εταίρων λάθη και τα σωματικά».

Οι ομοιότητες ανάμεσα στην Ελληνική αρχαιότητα και τη λαϊκή παράδοση δεν περιορίζονται στις αντιλήψεις και τις γνώσεις, στα θεραπευτικά μέσα και στις χρησιμοποιούμενες μεθόδους. Σε μαγική επωδή, τον 1^ο ή 2^ο μ.Χ αιώνα που βρέθηκε χαραγμένη σε μεταλλική επιφάνεια που χρησίμευε ως περίαπτο (lamella) κατά της ημικρανίας, οι ειδικοί επιγραφολόγοι διαβάζουν:

Προς ημίκρανον: Ανταύρα εξήλθαν εκ της θαλάσσης, ανεβόησεν ως έλαφος, ανέκραξεν ως βούς. Υπαντά αυτή Άρτεμις Εφεσία. Αντάυρα που υπάγεις; Εις το ημικράνιον κλπ.

Τα χρόνια του εκχριστιανισμού η Άρτεμις Εφεσία αντικαθίσταται στις μαγικοθρησκευτικές επικλήσεις από τον ίδιο τον Ιησού Χριστό. Τροποποιήσεις της πιο πάνω επωδής έχουν βρεθεί σε διάφορους παπύρους και έχουν δημοσιευθεί από πολλούς ερευνητές. Ενδιαφέρουσα είναι και η παραλλαγή που βρίσκεται σε κώδικα της μονής Σινά και αποδίδεται στον Άγιο Γρηγόριο τον Σιναίτη, στην οποία γίνεται επίκληση του «πρωταρχαγγέλου» Μιχαήλ. Παραλλαγές των νεωτέρων χρόνων έχουν καταγραφεί μέχρι και 1967 (στην Κύπρο). Τέτοιοι εξορκισμοί έχουν διασωθεί πλήθος από τους λαογράφους μας από όλη την Ελλάδα και αναφέρονται στο σταμάτημα της αιμορραγίας, στην απομάκρυνση επιδημιών κλπ.

Ο Ιωσήφ Βρυέννιος, λόγιος μοναχός του 15^{ου} αιώνα καταθέτει τη πληροφορία ότι {επί παντί αρρωστήματι το βοηθούν ημίν γοητεία} και επίσης αναφέρει ότι για κάθε ανθρώπινο μέλος του σώματος που ασθενούσε, χρησιμοποιούσαν μια ειδική επωδή, κάτι που συνέβαινε αρκετά συχνά στην εποχή του (Πλείστοι γαρ των ανθρώπων επί παντός σωματικού μέλους πόνονμیان ίσασιν ιατρείαν, τας επωδάς. Όθεν Ιδία εκάστω μέλει σώματος)

Οι γιατροί κατά τα ομηρικά χρόνια και έπειτα, τύγχαναν πολλών τιμών ,διότι και αυτοί συγκαταλέγονταν μεταξύ των μάντεων και των τεκτόνων καθώς κατέφευγαν στις επωδές .

Ο ακριβής χρόνος κατά τον οποίο δημιουργήθηκαν οι γητειές στη Κρήτη δεν είναι γνωστός ,το μόνο ιστορικό στοιχείο που έχει παραδοθεί είναι πως επί Ιωσήφ Βρυεννίου (1400),οι γητευτές έχαιραν ιδιαίτερης εκτίμησης από το λαό (Πλείστοι γαρ των ανθρώπων επί παντός σωματικού μέλους πόνον και επί παν αυτοίς εμποδών, میان ίσασιν, میان ιατρείαν, τας επωδάς ...Ουκ οιδ' όθεν εφεύρον την επωδήν ην δη και γοητείαν καλούσι)

Ακόμα και αρχές του αιώνα οι γνωστοί πρακτικοί Κομπογιαννίτες της Ηπείρου ,Κρήτες και Κύπριοι, συνεχίζουν τους ρόλους τους προσθέτονταν και τα βότανα τα οποία μάζευαν συγκεκριμένες ημερομηνίες του χρόνου, συνήθως σε θρησκευτικές γιορτές (της Αναλήψεως και του Αι Γιάννη.

ΓΗΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΥΡΜΗΓΚΙΕΣ

Κάτω στα Ιεροσόλυμα και στου Χριστού τον τάφο

Αββάς περβόλι έκτιζε τριγύρω με το τάφρο

Και φύτεψε τρία δέντρα, δάφνη, ηλιά και τη μουρνια,

η δάφνη και η μηλιά ν' ανθεί και η μουρνια να ξεραθεί.

Μήδε κάτω να ριζώσει μηδ' επάνω να φουντώσει.

Να ξεραθεί και η ρίζα τζης και να ψηθεί η κορφή τζης

σα τσ'αγριοσταχίδας το καρπό και του Μαγιού το χόρτο

(Αυτή τη γητειά τη λένε 3 φορές στον ασθενή κατά προτίμηση Τετάρτη ή Σάββατο)

ΓΗΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΡΙΘΑΡΑΚΙ (ΤΣΙΤΟΣ, ΠΥΩΔΕΣ ΣΠΥΡΙ ΣΤΑ ΒΛΕΦΑΡΑ)

Στ' όνομα Σου, Θε μου

Κύριε Ιησού Χριστέ μου

Άγιε Παντελεήμονα μου

Πρώτε γιατρέ του κόσμου.

Απόψε τσίτος και κρίθος

Ταχυτέρου κρίθος και όχι τσίτος

(Η διαδικασία :Ο γητευτής παίρνει 3 κόκκους κριθάρι, βγαίνει στα άστρα με τον άρρωστο, τον σταυρώνει με ένα κριθάρι και του λέει την ανάλογη γητειά. Στο τέλος της γητειάς ο γητευτής πετάει πίσω του το κριθάρι.)

«ΕΓΩ ΚΑΤΕΧΩ ΜΙΑ ΓΗΘΕΙΑ

ΚΙ ΟΝΤΕΣ ΤΗΝΕ ΔΙΑΒΑΣΩ

ΟΠΟΥ Γ-ΚΙ ΑΝ ΕΙΝ' Ο ΠΟΝΟΣ ΣΟΥ

ΘΑ ΣΟΥ ΤΟΝΕ ΠΕΡΑΣΩ»

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΚΑΝ

ΝΙΚΟΣ Σ.

Όλα ξεκινούν από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου είχα μια μυρμηγκιά στο χέρι, με τα χρόνια πολλαπλασιάστηκαν και η μυρμηγκιά έγιναν μυρμηγκιές και εμφανίστηκαν και στα πόδια .Πάνω από 40 μυρμηγκιές στο σύνολο. Είχα απογοητευτεί σαν μεγάλο παιδί πλέον και έτσι απευθύνθηκα στη γητεύτρα του χωριού (εν ονόματι “Μπαλαέρενα”) που πιστεύαμε ότι ήταν μάγισσα γιατί εξαφάνιζε μυρμηγκιές, “έχυνε τον ήλιο” από το κεφάλι του κάθε ανθρώπου που είχε πάθει ηλίαση κλπ. Ωστόσο μου έλεγαν «Μην τις μετράς και μην τις κοιτάς»

-«Έχεις πάρα πολλές γιε μου.. Έλα στη ξανά στη λίγωση του φεγγαριού να μου το ξαναπείς και εγώ θα πω τη γητειά 3 Τρίτες και 3 Πέμπτες».

Δεν είναι απαραίτητο ότι μετά τις 3 εφαρμογές θα ξυπνήσεις και δεν θα έχεις τίποτα, δεν λειτουργεί έτσι. Δεν είναι σαν το ξεμάτιασμα που στο λέει και σου περνάει.

Πήγα στη γητεύτρα όταν ήταν η λίγωση του φεγγαριού, τη ξεκίνησε τη διαδικασία.

Πέρασε καιρός, παραπάνω από 3 εβδομάδες και τυχαία έπεσε στην αντίληψη μου ότι είχαν μείνει κάποια σημάδια ,μετά από καιρό εξαφανίστηκαν και αυτά .Τώρα δεν έχω κανένα σημάδι που να προδίδει ότι είχα κάτι.

Βέβαια, θεωρώ ότι πρέπει να πιστέψεις σε αυτό και ότι δεν φτάνει μόνο η ενέργεια και η πρόθεση του γητευτή. Πρέπει να είσαι ανοιχτός και θετικός σε αυτά τα πράγματα και να το πιστέψεις ,διαφορετικά μπορεί να μην πιάσει και να μην λειτουργήσει η ίαση.

Εγώ ήμουν δύσπιστος στην αρχή και ίσως γι’ αυτό να καθυστέρησε να “πιάσει” η γητειά. Σίγουρα όμως έφυγαν δια μαγείας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Λ.

Στο δημοτικό εμφανίστηκαν οι πρώτες μυρμηγκιές στα χέρια και στο μέτωπο. Ήταν σαν πολύ μικρά σπυράκια τα οποία αισθητικά με ενοχλούσαν και άρχισα να τα ξύνω και να τα πειράζω .Αυτές με τον καιρό χειροτέρεψαν με αποτέλεσμα να φαίνεται το δέρμα αηδιαστικό.

Με πήγαν οι γονείς μου σε μια γυναίκα η οποία ήξερε από γητειές

-«Να μην ανησυχείς ,εγώ θα στις γητέψω και δεν θα έχεις τίποτα »

Σαν παιδάκι εγώ είχα ξεχάσει όλη αυτή τη διαδικασία που θα έκανε η γυναίκα.
Πραγματικά μετά από καιρό τα χέρια και το μέτωπο μου ήταν πεντακάθαρα.

Θεωρώ ότι πρέπει να είσαι ανοιχτός σε τέτοιες θεραπείες και να αφήσεις την
ενέργεια να κινηθεί.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Στο γυμνάσιο ανακάλυψα κάποια σημάδια τα οποία ήταν σαν ελιές αλλά στο ίδιο
χρώμα του δέρματος .

-Μυρμηγκιές! λέει η γιαγιά μου

-Μη τις μετράς για τι θα γίνουν περισσότερες, θα σε πάω να κοιμηθείς στο σπίτι της
κ. Άννας να στις γητέψει.

Η κ. Άννα, μια καλοσυνάτη γυναίκα και χρόνια γητεύτρα της περιοχής καθώς και
οικογενειακή μας φίλη με φιλοξένησε στο σπίτι της ένα βράδυ που είχε λίγωση το
φεγγάρι .

Πήρε 2-3 κλαδάκια σιταριού και άρχισε να λέει τη γητειά κοιτώντας το φεγγάρι, η
οποία θυμάμαι ξεκινούσε....

«Στ 'όνομα σου Θε μου, Παναγία μου, Χριστέ μου

25 Δεκεμβρίου Χριστός γεννάται ,τούτη τη μέρα κι άλλη

μια λογάται....»

Είπε 3 φορές τα ίδια λόγια, μετά από καιρό εξαφανίστηκαν οι μυρμηγκιές και δεν
ξαναεμφανίστηκαν ποτέ!

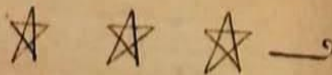
Ε.
ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΔΥΝΑΤΑΙ Η ΓΥΝΗ ΝΑ ΓΕΝΝΗΣ.

Γράφοντες εἰς χαρμυλῖρας καὶ τὰς ἐνὶ
τῇ μήτρᾳ καὶ τὸν γάμον αὐτῆς.

Γ	Θ	Β	Τ	Β	Σ
Γ	Ε	Δ	Ι	Β	Ι
Ε	Δ	Γ	Υ	Υ	Ι

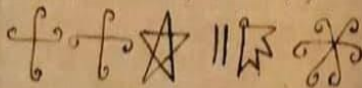
Ζ.
ΕΤΕΡΟΝ ΟΜΟΙΟΝ.

Ο.Α.Ν.Ο.Ψ.Α.Κ.Τ.Β.Ν.Ο.Ψ.Α.Χ.Δ.Λ.Ψ.Α.Χ.Ρ.Θ.Ι.Σ.
Σ.Σ.Ε.Π.Λ.Θ.Ι.Ε.Α.Ν.Ι.Ν.Ω.Λ.Ο.Κ.Α.Ι.Ε.Υ.Λ.Χ.Σ.Ι.Ο.Σ.Θ.Σ.
ΑΝΙΣΤΗΝ.

Ζ.
ΕΙΣ ΒΡΕΦΟΣ ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΚΟΙΜΑΤΑΙ.

Γράφοντες εἰς χαρμυλῖρας καὶ τὰς ἐνὶ
μήτρᾳ καὶ τὸν γάμον αὐτῆς.

Η.
ΕΙΣ ΒΡΕΦΟΣ ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΚΟΙΜΑΤΑΙ ΚΑΙ ΠΕΙ
ΡΑΖΕΤΑΙ ΥΠΟ ΔΑΙΜΟΝΟΣ.

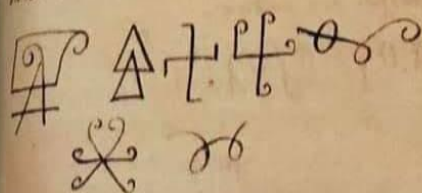
Γράφοντες εἰς χαρμυλῖρας καὶ τὰς ἐνὶ
μήτρᾳ καὶ τὸν γάμον αὐτῆς.

$\frac{\bar{\Gamma}}{\bar{\Pi}} \left \frac{\bar{\chi}}{\bar{\kappa}} \right $	$\frac{\bar{\Phi}}{\bar{\Phi}} \left \frac{\bar{\chi}}{\bar{\Pi}} \right $	$\frac{\bar{\theta}}{\bar{\theta}} \left \frac{\bar{\theta}}{\bar{\theta}} \right $	$\frac{\bar{\chi}}{\bar{\chi}} \left \frac{\bar{\chi}}{\bar{\chi}} \right $	$\frac{\bar{\kappa}}{\bar{\Gamma}} \left \frac{\bar{\mu}}{\bar{\kappa}} \right $	$\frac{\bar{\Delta}}{\bar{\Delta}} \left \frac{\bar{\Gamma}}{\bar{\Phi}} \right $

Θ.
ΕΙΣ ΒΡΕΦΟΣ ΚΛΙΘΩΝ

Οἷον τὸ παιδίον ὑπὸ τῆς μήτρᾳς
καὶ τὰς ἐνὶ μήτρᾳ καὶ τὸν γάμον αὐτῆς
καὶ τὸν γάμον αὐτῆς καὶ τὸν γάμον αὐτῆς.

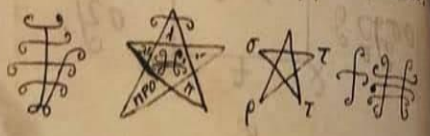
Ι.
ΕΙΣ ΠΑΙΔΑ ΠΑΣΧΟΝΤΑ Τ' ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΤΟΥ.

Ἄγιος Ἄγγελος,
Μιχαήλ, Γαβριήλ,
Οὐριήλ καὶ Φαραήλ,
Βουδιστε καὶ προσεύχασθε.

Γ.
ΔΙΑ ΝΑ ΜΗ ΦΟΒΗΣΕ ΟΠΛΟΝ. (ΑΡΜΑ).

Γράψον ταύτα ὡς χάριται καὶ ῥήματα ἰσχύου σου.

Δ.

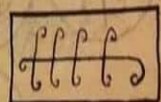
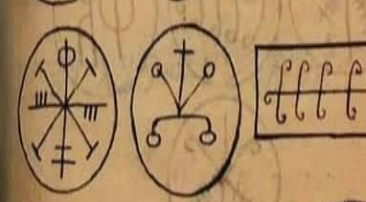
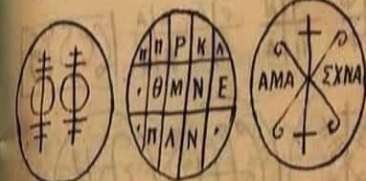
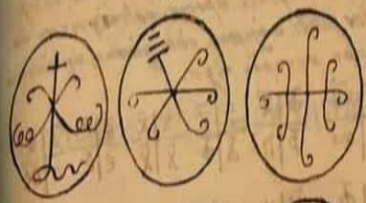
Διὰ νὰ μὴ σὲ βλάψῃ τις φέρε ἐναντίου σου τὰς
χαρακτῆρας τούτους.

ὑ. σ. τ. ε. π. λ. σ. ὦ. ψ. μ. ε. ὑ. π. λ. β. τ. α.

Ε.
ΔΙΑ ΝΑ ΜΗ ΦΟΒΗΣΑΙ ΤΙΝΑ.

Οἱ πάλαι χάριται ἔσονται ζωὴ καὶ
ῥῆμα αἰῶν. γράψον ταύτα καὶ ῥήματα
ἐν τῇ καρδίᾳ σου.

ΓΟΗΤΕΙΑ ΨΥΛΛΟΥ ΟΤΑΝ ΕΙΣΕΛΘΗ.
ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΩΤΟΣ.

Τινες γοῶντι ὅτιον σίγαν ἢ ὕδωρ ἐς τὸ αὐτίον
τὸ ὁποῖον γοῶντι ψύλλος καὶ τοὺς ἐνοχρεῖ. εἰτα
καταβαίνουν δύο χιθάρια κλυώσαι σφαιρίον τοῦ
αὐτίου τὸν κρινάντες αὐτὸ ἀπὸ τῆς μάλας. ὁ κρε-
τος γοερχόμενος ἐς τὸ αὐτίον ἐφαγγ τὸ ὕδωρ καὶ
οὐκ αὐτὸ καὶ τὸν ψύλλον. [τοιοῦτον δὲ κρετὸν καὶ
οἱ κακομεταίαντες ὅταν γοῶντι ἢ δάμασσα ἐς τὸ
αὐτίον τὸν καὶ τὸν ἐφαγγ.] λέγουσιν δὲ καὶ τὸν
ἐφαγγ γοητεῖαν.

« Γέννημα τοῦ ψύλλου,
καὶ φῖτε τοῦ σιγίου,
εὖχα ψύλλε ἀποῦ τ' αὐτί,
πῶγαντε ὅς τὸν ὀφθαλμό. (1)

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σερίνον καὶ Κισσοῦν τὴν Κρήνην
εἰς τοιαύτῃ περιόλῃσιν ὁ ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῆς ψύλλης
τοιοῦτῃ τὸν ὀφθαλμόν τοῦ λέγων συγχρόνως

« Ἐμωοντέρειφά σε ψύλλε. » (ἢ γ.)
αὐτῶν δ' ὅτι διὰ τὴν γοητεῖαν ταύτην ὁ ψύλλος ἐνρί-
σκε διέξοδον καὶ φεύγει.
— Ἐμωοντέρειφά σε = Ἐμωροστέρειφά σε, σπείλν.

(1) ἀνατίθεται αὐτὴ ἡμεῖς λέγει ὅτιον ὑπὸ τῆς α. Ἀντ. Γραννάρ
καὶ τραγουδία Κρήνης. προσέδ. δὲ (Man steckt den
Finger in den Mund und dann ins Ohr.)